

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ แหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อความรู้และการปฏิบัติ
ในการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร ในจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาววิลาวัณย์ สุขเจริญ

วิทยาลัยการศึกษามหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ชัย พัฒนพงศา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวรณ์ โอภาสพัฒนกิจ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชค มิเกล็ด	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภา คุณาพร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องแหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข้อมูลข่าวสารกับความรู้และการปฏิบัติในการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ (2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะจากเกษตรกรเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ใน 5 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากอำเภอ แม่ริม จำนวน 16 ราย อำเภอแม่แตง จำนวน 10 ราย อำเภอดอยสะเก็ด จำนวน 14 ราย อำเภอสันป่าตอง จำนวน 11 ราย และอำเภอ สาทิง จำนวน 18 ราย รวมทั้งสิ้น 69 ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และนำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับความรู้ และการปฏิบัติในการเลี้ยงโคนม ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t-test และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 44.15 ปี ส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงโคนมเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 คน มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมเฉลี่ยเท่ากับ 6.39 ปี จำนวนโครีคนมเท่ากับ 6.39 ตัวต่อฟาร์ม รายได้สุทธิจากการเลี้ยงโคนมเฉลี่ยเท่ากับ 10,786.29 บาทต่อเดือน เกษตรกรได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมทาง หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 72.2) และส่วนมากได้รับคำปรึกษาหารือกับ เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ (ร้อยละ 91.3)

เกษตรกรมีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องของ ประเภทของอาหาร มากที่สุดร้อยละ 100 ส่วน เกษตรกรมีการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดในเรื่องของ การทำวัคซีน ร้อยละ 98.6

งานวิจัยนี้ได้ทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้คือการอ่านข่าว เกษตรจากหนังสือพิมพ์ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติคือการอ่านนิตยสารการปศุสัตว์ การรับชมโทรทัศน์และการอ่านข่าวเกษตรจากหนังสือพิมพ์ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปฏิบัติคือการรับชมโทรทัศน์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้คือ ควรส่งเสริมโดยคำนึงถึงการใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้การเกษตรและการเลี้ยงโคนม นอกจากนี้นิตยสารการปศุสัตว์ก็ยังมีผลต่อการปฏิบัติที่ถูกต้องในการเลี้ยงโคนม และสำหรับประเด็นที่ควรเผยแพร่คือการให้อาหารหยาบที่ถูกต้องและปริมาณการให้อาหารหยาบที่ถูกต้องของเกษตรกร และในเรื่องการทำบันทึกบัญชีฟาร์ม

Independent Study Title	Information Sources Affecting Knowledge and Practices of Dairy Farmers in Chiang Mai Province		
Author	Miss Wilawun Sookcharuen		
M.S. (Agriculture)	Agricultural Extension		
Examining Committee :			
	Assoc. Prof. Dr. Narinchai Patanapongsa		Chairman
	Asst. Prof. Dr. Avorn Opatpatanakit		Member
	Asst. Prof. Dr. Choke Mikled		Member
	Asst. Prof. Warapa Kunaporn		Member

Abstract

The objective of this research were to find out: 1) information sources effecting knowledge and practices of dairy farmers in Chiang Mai Province 2) problems and need of diary farmers.

The sample were drawn from 69 dairy farmers in Chiang Mai Province derived from five districts, namely Maerim (16 farmers) Maetaeng (10 farmers) Doi saket (14 farmers) Sunpatong (11 farmers) and Saraphi (18 farmers). Interview forms were used as tools to collected data. Statistacal analysis used is percentage, maximum, minimum, mean, standard deviation, t-test and Pearson' Product Moment Correlation.

From the research finding, most of farmer were male, with an average age of 44.15-year-old and had primary education. The average dairy labor was 2.47 persons

and average experience in dairy farm of farmer was 6.39 year. The average of cow given milk per farm was 6.39. The net income was 10,786.29 Bath/farm/month. Farmers received dairy information mainly from newspapers and livestock officer (72.2 and 91.2 percent respectively).

The finding about knowledge and practices was that all farmers had correct knowledge about the type of dairy feeding while 98.6 percent of farmers had correct practices about vaccination.

From hypothesis testing it was found that there was a positive relationship between newspaper and farmers' knowledge, the relationship were also found positive between livestock journal, agricultural columns from newspaper and their practices. But as far as viewing television is concern there was a negative correlation with practices.

This research recommended that it is necessary to provide more information by using newspapers and livestock magazine. And the critical aspects to emphasis were roughages feeding and filling in farm record.